Ն° 318 — 1878 ԹԷՄՄՈՒԶ 26 ՇԱԲԹԷՆՊԻՀ — ԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԹԻՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՆՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 130 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՆՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ։
Բօսնա իւքրէթի տախիլ տիր։

Մէվալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ թէտավիլ ինմէյէն վիլայաթտա, ապոնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսնա իւքրէթի, սիքքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունանագ տըր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻՊՈԻՍԻ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻՆԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

4 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղրուշ
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ։

ԻԹԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ամուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան լանաթըն պէհէր սաթրը իչիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղրուշ
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյլէ։

Մէվատտը նաֆիայա տայիր մուպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունաճաղը կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ, սահիպլիէ իատէ օլունամազ։

1 ղրուշլուգ գայմէ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա ֆիւրքմի խանընտա նուամէրօ 7 տէ վէ Մաթպասսը էինէ մէզիւր խանտա նուամէրօ 26 տա տըր։ — Ղազէթամըզա այիտ բեաֆֆէյի մէվատ հազգընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ գելէճէկի կիպի, բեաֆֆէյի մեքեաթիպին տարի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 26 ԹԷՄՄՈՒԶ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Ցիւնքի թէլէկրաֆլար իլէ կէլէն հավատիպէրին էն մուհիմմի, Մինանպարտ ղազէթասընըն, պու սէնէ բարլամէնթ տաղրթըլմայաճագ տէմէսի տիր։

Պու հավատիսին մանասընը աղնամագ, պաղը թաֆսիլաթա միւհթաճ տըր։

Բարլամէնթին պիր թաթիլ վար, պիր տէ տաղրլմասը վար, պունու պիրիպիրինէ գարըշտըրմամալը տըր։

Մալիւմատիր քի, բարլամէնթ հէր սէնէ Լօնտրայա թօքանը վէ ալթը մահ միւզաքէրաթէ տէվամ իթտիքտէն սօղրա Ռ-Ռէլիտիրիր քի, եինէ բարլամէնթ, բարլամէնթ տիր ֆագաթ թօքանմամըշ տէմէք տիր։

Քէզալիք մալիւմ տիւր քի, բարլամէնթտէ մէպուս ազալարընն միւտտէթի պէշ սէնէ տիր, պու պէշ սէնէ մուրուրինտէ Գրայիշա պիր էվրը մախուսու իլէ պու բարլամէնթի ղուրը, եանի սիզին միւտտէթինիզ պիթտի, արթըգ մէպուս տէյիլսինիզ տէր, էքսէրիա թէշէքքիւր վէ եէնի մէպուսլար իչիւն ինթիխապ սըբարը։

Նասըլ քի պաչգա տէֆա տա տէմիչիզ, պու սէնէ չիմտիքի բարլամէնթին սոն սէնէսի օլուզունտան, միւտտէթի խիթամընտա հէմ թաթիլ իտիլիպ, հէմ տաղրթըլմասը լազըմ կէլիրտի։ Սթանտարթըն տէտիյի սահիհ իսէ, պու սէնէ բարլամէնթ տաղրթըլմայաճագմըշ, քի լօրտ Պիգընֆիլտին գապինէթի պագա պուլսուն տէմէք տիր. չիւնքի էօյլէ պիր էֆքեար վար քի, բարլամէնթ տաղրթըլըպ տա, եէնի ազալար ինթիխապ օլունտուղու հալտէ, լօրտ Պիգընֆիլտ էքսէրիյէթ պուլամայըպ իսթիֆասը լազըմ կէլէճէք։

Ինկիլթէրրա իչիւն պու պիր ֆէվգէլ ատէ վուգուաթ օլտուզունտան պագալըմ ասլը վա՞ր մը, վէ էյէր վար իսէ պագալըմ միլլէթ նէ տէյէճէք։

Պաչգա պիր հավատիս տախ, կիւյա Ինկիլթէրրա իլէ Պապը Ալի պէյինտէ թէքրար պիր մուգավէլէ թանզիմ իլէ մէչղուլ օլունտուղու տուր. ֆագաթ պու եէնի մուգավէլէ կիւյա Սուրիյէ վիլայէթի սէվահիլինտէ Ինկիլիզէ պիր լիման, եախօտ Պօղճա ատասընընն Ինկիլիզ թէրքի տէյիլ իմիշ։

Ինկիլիզէր Իւսքիւտարտան Պաղտատա վէ անտէն Պասրաեա պիր չըմէնտիֆէր եաբաճագ օլտուգլարը հալտէ օրալարա պէօյիք բարալար տէօքէճէք օլտուգլարընտան, վէ պու չըմէնտիֆէր պիթթապի Տիարպէքիր վիլայէթինտէն կէչէճէյինտէն, սէրմայէտարանա էմնիյէթ օլմագ իւզրէ Էրմէնիսթան կիպի Տիարպէքիրին տախի Ինկիլթէրրա նէզարէթի թահթընտա պուլունմասընը կիւյա Ինկիլիզ թալէպ իթմէքտէ իմիշ. պունա սահիհ տէնիլէմէզ իսէ տէ, գապիսիզ պիր շէյ տէ տէյիլ տիր։

Պապը Ալի Եունան մէսէլէսինէ տայիր տուէլը մուազզամայը Էւրոբայա պիրէր նօթա կէօնտէրմիշ տիր տէնիյօր։

Պու նօթա հէր նէյ տայիր իսէ տէ, պէզ հիչ պիր վագթթ Եունան մէսէլէսինի թէսվիյէ օլմայան մէսէլէլէր սըրասընտա կէօրմէյիզ, վէ եագընտա պունուն տա հուսուսլարէզիր օլաճաղընը բէք մէմուլ իտէրիզ։

Պիր ֆիլօ Ֆրանսըզ տօնանմասընընն Աթինա լիմանընա կէլմիշ օլտուղու, վէ պիր ֆիլօ տա Իթալիատան կէլէճէյի մանասըզ տէյիլ տիր։ Ինկիլիզ իլէ Եունանընն իթթիֆագ իթմէսի հագգընտա չօգ շէյ սէօյլէնտի. լաքին Գրպրըս Ինկիլիզէ թէրք օլունտուգտան սօնրա պու հավատիս թավսասը. պիզէ գալսա Եունանընն Ֆրանսա վէ Իթալիա իլէ պիր իթթիֆագտա պուլունմասը տահա միւհթէմիլ տիր, հաթթա Ագտէնիզին շարգ թէրաֆընտա օլան Գրպրըս մատտէսինէ, ղարպ թէրաֆընտա տա պէօյլէ պիր իթթիֆագ մուվաղէնէսի թասավվուր իտիլէպիլիր։

Լաքին չիմտիլիք պու մագուլէ շէյլէր հէնիւզ թախմինաթ տայրէսինի թէճավուզ իտէմէզ.

Աւսթրիաբլար Պօսնա վէ Հէրսէք վիլայէթլէրինին ներէլէրինէ գատար իլէրիլէմիշ օլտուղունա տայիր պիր խապէր ալընամամըշ տըր։ Աչիքեար կէօրիւնիյօր քի պաղը մահալլէրտէ մուխալիֆէթլէր օլունույօր, վէ Աւսթրիանընն բէք աղըր իլէրի կիտիշի տէ պունա նըշանէ տիր. լաքին Պօսնատա իսլամ, օրթհօտօքս վէ գաթօլիքլէր պէյնինտէ իթթիֆագը թամամ օլմասընընտան գուվվէթլի պիր մուխալիֆէթ գապիլ կէօրիւնմէզ, վէ պէլքիմ եագընտա Պօսնանընն թէքմիլ իսթիլա օլունտուղունուն խապէրի տէ մանէթէէսսիֆ իչիթիլէպիլիր։

Կերէք Պօշնագլարընն, կերէք Արնաուտլարընն վէ կերէք Բօսոբ թագըմընընն չու սիլահլը մուխալիֆէթլէրինէ պիզ էհէմմիյէթ վերմէյիզ, չիւնքի նիզամ ասքէրլէրի գարշըսընտա պու մագուլէ ղալէպէլիքլէրին պիր էհէմմիյէթի օլամազ, հաթթա էօյլէ երմի օթուզ եա էլլի պին վէ պէլքիմ տահա ղիատէ պիր ճէմիյէթին, եօլունտա վէ նիզամընտա պիր թէտաֆիտէ պուլունմասը, տէվլէթճէ թէտպիրլէրէ միւհթաճ տըր քի. տէվամ իտէպիլսին, եօգսա տաղրլընը, պու ճիւմլէ մուհաֆազայը վէթան իչիւն պունլարընն ճիւմլէսի թէրաֆընտան կէօսթէրիլէն մուգավէմէթի վէ ֆէտայիլիյի պունլարա պիր մայէյը հայաթ ատտ իտէպիլիրիզ քի, իլէրիւտէ տահա ղիատէ միւսմիր օլապիլիր։

Բուսլարընն եագընտա Այսթէֆանօզու թէրք իտէճէքլէրի վէ եավաշ եավաշ իսթիհգագլարը օլմայան մահալլէրտէն չէքիլմէյէ տէ պաչլայաճագլարը, պիզճէ արթըգ չիւպհէ գալտըրըր պիր մատտէ տէյիլ տիր. վագտա Բուսլարընն պու հարէքէթի ինկիլիզ տօնանմասընընն տախի ավտէթինէ թաալլիւգ իտէրսէ տէ, ինկիլիզ կէմիլէրինին տախի պիրէր պիրէր Ատալար բիչկեահընտան տէմիրի զալտըրը. կէլմէսը թէրքիլարընա թէվէճճիհ իթմէլէրի տէ մուսամմէմ տիր տէնիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ազաես Հավաս

Լօնտրա, 5 ադոսթօս.—Սթանտարտըն խապէր վէրտիյինէ կէօրէ, Բարլամէնթօ պու սէնէ տաղրտըլմայաճագ տըր։—Մէպուսան գամարասընտա հիւքիւմէթ պէեան իթտի քի, Թիւրքիսթան Բուս գօմանտանը ժէնէրալ Գօֆմանընն, Օգսիս (ձիհօն) նէհրինին ճէնուպ թարաֆընա տօղրուասքէր սէվգ իթմէսինտէն մագսատ նէ օլտուղու, Բուս հիւքիւմէթինէ սիւալ իտիլմիշ տիր։

—

Պու կիւն սաաթ 3 է գատար Հավաս գումբանիասընտան թէլէկրաֆ ալընամամըշ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայի Տէվլէթ նաֆիէ տայրէսի ազալըզը, Շուրայի մէզքիւր ազայը սապրգասընտան սատտէթլու Դօսթանթին էֆէնտիյէ թէվճիհ,

Մուսուլ սանճաղը միւթէսարրըֆլըղը, իղզէթլու Նազիմ էֆէնտիյէ թէֆվիզ պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Տիւն սապահ մապէյնի հիւմաեունտա թահթը բիասէթի հազրէթի բատիշահիտէ պ'ը մէճլիս ագտ օլունարագ, Սատրազամ իլէ Սէրասքէր վէ Թօքհանէ միւշիրի վէ Մալիյէ նազըրը վէ Ղազի Օսման վէ Մէհմէտ Ալի բաշալար հազարաթը հազըր պուլունմուշլար տըր։

—Պու սապահքի Թիւրքճէ զազէթալարընն խապէր վէրտիքլէրինէ կէօրէ, Աւսթրիա ասքէրի Պոսնա վէ Հէրսէք էեալէթլէրինտէ մուգավէմէթ թէսատիւֆ իթմէքսիզին իլերուլէմէքտէ իսէլէրտէ, պու իքի էեալէթլէրին մէրքէզլէրինտէ, եանի Պոսնա Սարայատա վէ Մոսթարատա իսթիլալ տէվամ իտէեօր։ Հաթթա վուգուպուլան պիր մուհարէպէտէ Աւսթրիալըլարտան 200 նէֆէր սիւարի թէլէֆ իտիլմիշ վէ պիր թապուր տախի թէհլիքէէ տիւչար օլմուշ տուր։ Մաղհար բաշա հազրէթլէրինին խանէսի ասքեար թարաֆընտան եաղմա իտիլմիշ վէ քէնտիսի Սէնիճէէ կէլէրէք, Պապը Ալիեէ թէլէկրաֆլա քէյֆիյէթի խապէր վէրտիքտէ, օրատա գալմալարը պիլտիրիլմիշ տիր։ Արնաուտլարտան տախի Պոսնաեա պիր չօգ սիլահլը ատէմլէր կէլիպ, ասքեար իլէ պիրլէշմիշլէր տիր։ Ասքեար պուլունտուգլարը եէրլէրին թէլէկրաֆ խաթթլարընը գապթ իթմիշ տիրլէր, քի պու շէյ մուխապէրթը թէլէկրաֆիէյի սուուպէթէ տիւչար իտէյօր։

— Եաֆա իլէ Գուտսու Շէրիֆ արասընտա պիր չըմէնտիֆէր ինչա իթմէք իւզրէ պիր Ինկիլթէրրա գումբանեասընա տօգսան տօգուզ սէնէ միւտտէթլէ իմթիազ վէրիլմիշ տիր։

Տիկէր պիր ճէսիմ Գումբանիա տախի թէշէքքիւլ իտիպ, Հայտար բաշա թիմուր եօլունու իչինէ ալարագ Սթանպօլ իլէ Պաղտատ արասընտա պիր թիմուր եօլ ինչասը զըմընընտա իմթիազ ալմագ իւզրէ տիր։

Պու չըմէնտիֆէրին պիր գօլու Եօզղատ վէ էնգարէ թարաֆլարընա իմթիտատ իտէրէք, Թօգաթտա խաթթը ասլի իլէ պիրլէշճէճէք վէ պիր գօլու տախի իսքէնտէրունտէն պէտ իլէ թօգաթ ճիվարընտա պիրլէշճէճէք տիր։

Վոթբէ պու սապահքի Նիւսխէսինտէ չու հավատիսլէրի վէրտիքտէն սօնրա պու գումբանեանընն բէք պէօյիւք պիր գումբանեա օլմասընտան պահո իտուպ տէեօր քի, Ինկիլթէրրա վէրիի ահաբ բբրէնս տը Կայ պիլէ պու գումբանեանընն էրքեանընտան պուլունտուղու մուհագգագ տըր։

—Եունան մէսէլէսինէ տայիր ճանիպի Պապը Ալիտէն տուէլի մուազզամաեա իրսալը մուգարրեր օլան նօթա պու կիւն վէ եախօտ եարընն կէօնտէրիլճէճէք տիր։ Օսմանը զազէթասը պու սապահքի Նիւսխէսինտէ, Եունան մէսէլէսինէ եագընտա նէթիճէրէզիր օլաճաղընա իւմիտլէր պէր քէմալ պուլունտուղունու պէյան իտէյօր։

—Հիսար տիպինտէ վուգուպուլան խբրսըզլըզը տիւնքի նիւսխէսինտէ հիքեայէ իթմիշ իտիք. պու խբրսըզլըզը մահէլի մէզքիւրտէ վուգուրունտէն պիր աղսօնրա, եինէ իքի ասքէր Գումգաբուտա պիր խանէնին տիվարընա չըգըպ, իթթիսալընտաքի խանէնէ կիրմէք իսթէր իքէն, գօմշուլար թարաֆընտան պու խբրսըզլարը պիրիսի թուլթուլմուշ իսէ տէ, ֆիրարա մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր։ Պու իքի վուգուաթտա տախի միւթէճասըրլարը հէման օ առէվլէր օլմասը թապիի կէօրիւլմէքտէ օլտուղու կիպի, պունլարը, ճիվարտա պուլունան գարաղոլ նէֆէրաթընընն մէսլէքի հիչ թահսին օլունմամագտա տըր։

—Իզզայի գավայիմ գօմիսիօնու մէմուրլարընընն վէ խատէմէսինին մաաշլարը վէրիլմէմէսինտէն տօլայը իթտիքլէրի հագգը շիքայէթլէրի պունտան ագտէմ պիր ֆրգրայի մախուսէտէ պէյան իթմիշ իտիք։ Պու տէֆա մանէլ մէճլուսունիյէ խապէր աղտըզմըզա կէօրէ, իքի իչ կիւնէ գատար մէմուրլարընընն վէ խատէմինին մաաշլարը թէէտիյէ օլունաճագ տըր։ Պու խուսուստա գօմիսիօնու մէզքիւր ռէիս վէքիլի իզզէթլու Մարկոսեան Պեսրաս պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի զիատէսիյլէ պէզլի հիմէմ իթմիշ օլտուղունտան, պաչգա պիր մէնպահ թէյյիւչլէրի օլմասեան մէմուրին վէ խատէմինին հագգը նազարը էհէմմիյէթէ ալընըպ մաաշլարը թէէտիյէ օլունմասը, էֆէնտիի միւսաիլէյհին զայրէթի սէմէրէսինտէն պուլունմագտա տըր։

— Ցէտէ աղաճ լիմանընտան զախիրէ իխրաճը մէճճուլիեէթի լազմ օլունմուշ տուր։

— Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրինին մախտումլարընտան պիրիսի, ատլիեէ նազըրը Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին քէրիմէլէրինտէն պիրի իլէ իզտիվաճ իտէճէյի մէրվի տիր։

— Ցէրսատէթտէն Իսքէնտէրէեէ կիտէն վարօրլար պիր վագթտան պէրու աթբպպա թարաֆընտան մուայէնէ իտիլմէտէն Իսքէնտէրէեէ ատէմ չըգարմամագտա օլտուգլարը հալտէ, պու ուսուլ ախիրէն լազմ իտիլմիշ տիր։

ԻՆԿԻԼԻԶ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹԻ ՎԷ ԻՆԿԻԼԻԶ ԳԱՊԻՆԷԹԻ

Շարդ մէաէէսինտէ, կէրէք Ինկիլիզ տէվլէթի վէ կէրէք սայիր տէվլէթլեր իչուն, վագաա պաչգա պաչգա հէտէֆլերէ կէօթիւրիւր, ֆագաթ իւչ սաղ եօլ վար բոր։

Պիրիսի պըրագմամագ քի, Ռուսիա Օսմանլըյա ճէնկ աչըն։

Իքինճիսի, պիր քէրրէ Ռուսիա ճէնկի աչտը մը. Պիզիմ իլէ թէքմիլ պիր օլուպ, մանէն վէ մատէթէն Ռուսիայա մուգավէմէթ իթմէք։

Իւչիւնճիսիս, պրրագմագ քի, Ռուսիա վէ Օսմանլը պիրպիրի իլէ նէ օլուրլար իսկ օլսուն, վէ հիչ գարըշմամագ։

Նէ՛ սէպէպէ մէպնի օլտուղունու պիլէմէյիզ, լաքին վուգուաթ մէյտանտա օլտուղունտան, օնա իսթինատէն տէյէպիլիրիզ քի, կէրէք Ինկիլիզ վէ կէրէք սայըր էւրօբա տէվլէթլերի, պու իչ սաղլամ եօլուն հիչ պիրինտէ պուլունամատըլար, եանի նէ մուհարէպէեի մէն իտէպիլտիլէր, նէ մուհարէպէտէ Պիզիմ իլէ պիր օրապիտիլեր. նէ տէ Ռուսիա իլէ Պիզի քէնտի հայիմիզէ պըրագըպ գարըշմամաղըզ իտէպիլտիլեր։

Մուհարէպէեի մէն իտէմէմէլերինտէն, զալիպէ պիր թապի զալէպէ հագգը վէրմէք լազըմ կէլտի։

Պիզիմ իլէ պիր օլուպ Ռուսիայա մուգավէմէթ իթմէտիքլերինտէն, հագգը զալէպէյի տէյիլ Պիզէ, իլա Ռուսլարա գանտըրմըշ օլտուլար։

Նիհայէթ Ռուսիա իլէ Պիզիմ արամըզա կիրմէմէզլիք տէ իտէմէյիպ կիրտիլեր, ֆագաթ գանկրէտէ հարէքէթլերի սէրպէսթ օրմատըզընտան, գանկրէնին քիտ լայըրը օլտուղու—սասարբատէ գալտը։ Նու հալ աչիքեար կէօսթէրիր քի, կէրէք Ինկիլիզ, կէրէք սայըր տէվլէթլեր, հագգ եա լազըմ կէօրտիւլերինի եարամայըպ, միւմքին օլանը եարապիլտիլեր, չինքի տէմիրի թավընտա տէօյմէք լազըմ իքէն, պու թավ կէչմիշ իտի։

Ապա մէմուլ իթմէյիզ քի, Գանկրէ գարարլարընը վերէնլէր. քէնտիլերի տէ վերտիքլերի գարարտան ղայէթ մէհմուն վէ խոշնուտ օրմուշ օլսունլար. լաքին նէ չարէ, պիլթիւն տէվլէթլեր թօքլանտըգ տա էյի պիր չէյ եարամատըգ տէ յի իգրար իթմէք գապիլ տէյլի իտի, ֆէնա եարտըգ պէսէլեր հիչ օրմազ ըտը, նէ եարարնլար. Գանկրէնին գարարլարընտան ճիւմէմիզ խոշնուտ մէհմուն օլտուգ տէյի պիր տիրլօմասիա գուլլանտըլար պիթիրտիլեր. պու մագուլէ պէօյիք մէճլիսլերտէ պուլունանլար էյի պիլիրլեր քի, էքսերի գարարլար ագլի օրմայըպ մատտի օլուր եանի զիհնլեր տիւշիւնէրէք տէյիլ, գայարագ պիր գարարա տիւչար օլուրլար, պուզ իւսթիւնտէ կէզէն պիր ատամ տիւշմէսէ պիլէ, պուզ նէրէյէ գայարրը իսէ օրայա կիթմէյէ մէճպուր տուր, վէ պաչընը պիր եէրէ վուրմազ իսէ քէնտինի մէսուտ ատտ իտէր. օ հալտէ պուլունան պիր ատամա արթըգ նէրէյէ կիտիլօրսուն տէյի ֆօրուլմազ, չինքի պուզ նէրէյէտէ գայարրաճագտա օրայատաք կիտէճէք տիր։

Էյէր Ինկիլիզ Բարլամէնթի օրմատա, Գանկրէ միւպահասա գալտըրմազ ըտը, օլան օլտու պիթէն պիթտի տէնիր աղըզլար գաբանը բոր, չինքի ատթը տէվլէթին վէրտիյի գարարը պօղմայա ճիւմէսինտէն գուվվէթլի պիր եէտինճի օլմալը քի օ գարարլարը պօղապիլսին, պէօյլէ պիր չէյին տէ վար օրմատըզը թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր։

Լաքին Ինկիլիզ Բարլամէնթի, հիչ օրմազ իսէ քէնտի մուրախասլարընը օլսուն մուհաքէմէյէ չէքիպ, պունլարըն հագգընտա օլսուն պիր սիվալ ճէվապ վագի օլաճագ տը. վէ պու սայէտէ բէք իհթիմալ տըր, քի ուժում էվրօբա բօլիթիգասընը տա պաղը մաղմունլարը մէյտանա չըգաճագ տը, պու տա օյտու պիթտի, լաքին չիմտիլիք թէլէկրաֆ վասիթասը իլէ աղնաչբլան եալընըզ իչին նէթիճէսի տիր, թէֆերրուաթը տէյիլ տիր. նէթիճէ տէ պու տուր քի, Ինկիլիզ միլլէթի մուրախասլարընը մուամէլաթընը աղ չօգ պիր էքսերիյէթլէ թաստիգ իթտի, լաքին պունլար Ինկիլիզ իլէ քէնտի գապինէթլերի արասընտա ճէրեան իտէն պիր մուամէլէ տիր, եանի վէքիլ իլէ վէքիլ նասագ իտէնին արասընտա ճէրեան իտէն պիր մուամէլէ, պունլարըն իքիսի պիրի պիրինտէն խոշնուտ օլմագլա, իշ տէ մութլագա թէմիզ կէօրիւլտիւ վէ իթիրազ իւլ ղայրի օլամազ տա տէնէմէզ։

Զիյրտէ կէօրիւլէճէյի վէճհիլէ, մուխալիֆ կիւրուհի իչ պէօյիք գապահաթ պուլտու գապինէթէ. գապինէթին պունլարա իճմալէն վէրտիյի ճէվապ տախի չու տուր. «Պիզ պիր գան տէօքմէյէրէք «էվրօբատա իատէի սուլհ վէ ա«սայիշ հասըլ իթտիք, վէ Ինկի«թէրրանըն նամուսունա սէքթէ «կէթիրմէյէրէք. Գանկրէտէն ավ«տէթ իթտիք»։ Իհթիմալ տըր քի գապինէթին տէտիքի կիպի պու պէօյլէ օրմուշ օլսուն, լաքին ա-լէմին պէքլէտիյի պու տէյիլ իտի. վէ Այիսթէֆանօզ ահնամէսինտէն սոնրա, Ինկիլիզ գապինէթինին մուամէլաթընտան մունթազըր օլունան նէթիճէ տէ պու տէյիլ իտի։

Բանա մալիմ տիւր քի, ալէմին Ինկիլիթերրատան վէ Էւրօբատան պէքլէտիյի չէյ, պու իշին սուլհ իլէ թէսվիյէզիր օրմասընը տէյիլ իտի. եախսատ հիչ օրմազ իսէ, պիր իքինճի մուհարէպէտէն սոնրա հասըլ օլաճագ պիր սուլհ իլէ թէսվիյէսի իտի. Պու տէտիյիմիզ օ գատար սահիհ իտի քի, պունտան պիր գաչ այ ագտէմ կէլէնէ Ինկիլիթերրատա, կէրէք Էւրօբատա վէ կէրէք պուրատա պիր քիմսէնին սուլհա նէ իւմիտի վար բոր նէ տէ արզուսու։

Հէր նէ գատար պիզ, եանի մուհարրիրլիք սրֆաթըմըզ իլէ պիզ պու էֆքեարտա տէյիլ իտի իսէք տէ, էֆքեարը ամմէ պու մերքէզտէ իտի. պու պիր հիսսի թապիի իտի, վէ բէք աղ եանըլըր պիր հիսս տիր. Այիսթէֆանօս ահնամէսինի ճէնկտէն պաչգա պիր չէյ մահվ իտէմէզ իտի, պիզ պունու նէ կէօրմէյէնլէրտէն իտիք, նէ տէ թաստիգ իթմէյենլէրտէն, լաքին ճէնկին օրմայաճաղընը քէստիրմիշ օլտուղումուզտան, սուլհ իլէ թէսվիյէ օլունաճագ պիր չէյտէն Պիզէ պիր խայր պէյդէմէզտիք. իշ սուլհա գալտըգտան սոնրա, Պիզ Ռուսիա իլէ տէ պէյնիմիզտէ սուլհ օլապիլիրտիք, վէ պէյքիմ տահա տա խայրը օլապիլիր իտի, հաթթա պէօյլէ պիր թէքլիֆ տէ օլտու վէ Պիզ ըէտտ իթտիք տէնտի, չիւպհէսիզ պու ըէտտ պիր ճէնկ տահա մէմուլինէ մէպնի իտի, եոգսա պաչգա հիչ պիր չէյ իլէ թահսին օլունմազ։

Հէլէ Ինկիլթերրատա ըէտիֆլերին վէ Հինտիսթան ասքէրինին ճէլպի, օրատան օլսուն պիր ճէնկ զուհուրինէ քիմէնէտ պիր չէքք վէ չիւպհէ պըրագմամըշ ըտը. Նի՞չին էօրէ իսէ ճէնկ օլամատը. գապինէթին չու հարայ թէտարիքեաթը հագիգէթէն ճէնկ իթմէք իչիւն մի իտի եոգսա պիր նիւմայիշտէն իպարէթ մի իտի. հագիգէթէն ճէնկ իթմէք իչիւն իտի իսէ, նէ՞ օլտու տա սոզրատան իշ սուլհա թահվիլ օլտու։ Պիզ խայալ իտէմէյիզ քի, Ինկիլիզ գապինէթի վէ խուսուսա միլլէթի պէօյլէ հիյլէքեար պիր բօլիթիգատա պուլունսուն վէ ճէնկ իթմէք ֆիքրի օրմայարագ ալէմէ ի,ան իթսին քի, պիզ ճէնկ իտէճէյիզ, վէ ուզուն ճէնկ իտէճէյիզ, իլա նիհայէ ճէնկ իտէճէյիզ, պիզիմ նէ բարամըզ թիւքէնիր, նէ տէ ասքէրիմիզ. նէ գատար բարա վէ ասքէր իսթէնիրսէ վերէճէյիզ վէ վերիրիզ. Պու տէյի՞լ մի իտի պիր գաչ այ ագտէմինէ կէլինճէյէտէք Ինկիլիզ միլլէթի էքսէրիյէթինին լիսանը, հէր ղաղէթալարա ֆախրէն պսնլարը տէֆա տէֆա եաղմատրլար մը. տէմէք քի ճէնկ օլաճագտը, ֆագաթ օրամատը. վէ պու օրամատըղընա տա էպէթէ՝պիր սէպէպ վար. սէպէպին նէ օլտուղունու տահա չիմտի պիլէմէյիզ, լաքին չունա ալէթ վէ վասիթա օլանըն Շուվալօֆ օլտուղու տա քիմսէտէն մէսթուր տէյիլ տիր։

Ճէնկի մէն իտէն Շուվալօֆուն Լօնտրատան Բէթրօպուրկա վէ Բէթրօպուրկատան Լօնտրայա կի[illegible] Լօնտրայա կիտէճէյի կիւնլէր, պուրատա հէր սաաթ իլանը հարպա մունթազըր օլունույօրուտու, վէ օլտու տէյի տէ աղ թէվթուրլար վուգու պուլմատը էյէր խաթըրտա գալտը իսէ. լաքին Ինկիլիզ գապինէթի միւսաատ իթմէսէ, Շուվալօֆ պու մուհարէպէյի թէեթիր իտէմէզ իտի. տէմէք քի պիր կիզլի սէպէպ վար քի Ինկիլիզ Շուվալօֆուն սէյահէթինէ միւսաատ կէօսթէրտի, վէ օնատան տա սուլհ հասըլ օլտու, լաքին պու սէպէպին նէ օլտուղունու նասըլ քի տէտիք, չիմտի քէչֆ իթմէք տահա գապիլ տէյիլ տիր. պիզիմ պու մուպահասալար իլէ աղնաթմագ իսթէտիյիմիզ մատտէ չու տուր քի, բիլավ բիչիրիրքէն, պիրիսի սու տօյտուրտու վէ բիլավ լաբա օլտու, իմտի արթըգ բիլավը ունութուպ լաբատան պահս իթմէմիզ լազըմ կէլիր. արթըգ իչ գալը լաբայը պէյէնտիրմէյէ վէ բիլավտան էյի օլտու տէյի եէյէնլէրի իսկեաթ իթմէյէ. իշթէ Ինկիլիզ գապինէթինին բարամէնթատէ կէօրտիւիւս իշ տէ պու օլտու, եանի լաբայը բիլավտան էյի տիր տէյի միլլէթէ եուրթուրմագ. պունա տա գիպինէթին մուվաֆֆագ օրմուշ օլտուղունու, վէրիլէն էքսէրիյէթ ըէյլէրի թաստիգ իտեր։

Մշուխալիֆ կիւրուհինին Ինկիլիզ գապինէթինէ պուլտուղու գապահաթն պիրի չու տուր քի, Ռուսիա Պէրլին ահնամէսինտէ Այիսթէֆանօզ ահնամէսինտէն զիատէ չէյ զ ազանը նէթէքիմ էքսիք։

Գապինէթ պունա ճէվապ վերիր քի, պիզիմ մագսէտիմիզ, Ռուսիա թէճավուզաթընը Ռումէլիտէ տէ Ազատօլուտա տա մէն իթմէք իտի վէ պունա մուվաֆֆագ օլտուք։ Իշթէ տէյիլ եաբընըզ Ինկիլիզ, իլա պիւթիւն էվրօբանըն պէօյիւք տէվլէթլերի գանկրէյէ թօքլանըպ, Ռումէլիտէ Ռուսիայա պիր հուտուտ գաթ իթտիլէր քի, օնտան իլէրի կիաէմէզ արթըգ, նիհայէթ պիր սէնէյէտէք Ռուսիա Բրութտան կէրի կիթսին, պիր տահա օնէհրի պէրիյէ թէճավուզ իտէճէյի եոգ տուր արթըգ, չինքի պունտան սոզրա գարշըսընա չըգտն թիւրքիա օրմայըպ էվրօբա օլաճագ տըր։

Ազատօլու տա քէզալիք եինէ ումում էվրօբա նէզարէթի ալթընտա տըր, լաքին պաչգաճա պիզ տախ պունու թէահիւտ իթտիք. վէ Դըպրըս ճէզիրէսինի տէ պունա պիր թէէմինաթ իչիւն ըէհին ալտրգ։ Սիզ զանն իտէյօրսունուզ քի, տէր, գապինէթ բարլամէնթէ, պիզ հէր չի պատապատ Օսմանլը-յը Ազատօլուտա Ռուսիայա գարշը մուհաֆազա իտէճէյիզ, վէ եարըն Ազատօլուտա եա պիր վալինին թէրս իշ կէօրմէսինտէն։ Եա պիր իսթիալատան եա տա պաչգա պիր սէպէպտէն նաչը Ռուսիա Ազատօլույա հիւճիւմ իթտիքտէ, պիզ տէ հէմէն Օսմանլընընը իմտատտանա եէթիչիպ Ինկիլիզ գանը վէ Ինկիլիզ ագճէսի իլէ Ռուսլարը գօվալայըպ Ազատօլույու տա եինէ Օսմանլը-եա թէսլիմ իտէճէյիզ։

Պիզիմ եաբըրըմըզ չէյ պու տէյիլ տիր։ Պիզիմ եաբաճաղըմըզ չէյ Ազատօլունուն ահվալինի ըսլահ իթմէք տիր. եանի զուլմու իթիսաֆը գալտըրմագ, էմնիյէթը ճան վէ մալի թէմամը իլէ [illegible] եօլլար ճէտվէլլէր. եաբարրրպ, զէնաաթը զրաաթը թիճարէթի արթըրմագ, Ազատօլույու մամուր վէ մէսուտ իթմէք, վէ պիզիմ Ռուսիանըն էօնիւնէ կէրէճէյիմիզ գուվվէթ պու տուր իշթէ վէ տէյիլ թօք վէ ասքէր։

Պիզ պունլարընը լուզումունու օսմանլըյա իխթար իտէճէյիզ, բարա լազըմ իսէ բարա տա վերէճէյիզ ատամ լազըմ իսէ ատամ տա վերէճէյիզ, հասընը օսմանլըտան հիչ պիր մուավենէթի էսիրկէմէյէճէյիզ. ամմա՝ Օսմանլը պունլարընն հիչ պիրինէ գուլագ ասմայըպ տա եինէ էվվելքի հալինտէ պուլունանճագ վէ տէվամ իտէճէքմիչ, վէպալը պօյնունա. պիզիմ թէտաֆի ահնամէմիզ վէ սայըր հէր նէվի մուավենէթիմիզ պու չարթ իլէ տիր, աչըգտան տէյիլ տիր. Օսմանլը պունլարը իճրա իթմէտի մի, պիզ տէ արթըգ օնու մուհաֆազա իթմէք թէահհիւտունտէն գուրթուլուրուզ, վէ Ինկիլթերրաեա պիր աղըրլըգ օրմազ։

Պունա գարշը մուխալիֆ կիրուհի տէր քի, օսմանլը հէր չէյի գապուլ իտիպ իճրա իթմէսէ տէ, Ռուսիա եինէ պիր վէսիլէ պուլուպ, մէմալիքի շահանէնին պիր թէրաֆընա Ազատօլու ճիհէթինտէն տէ հիճիւմ իտէպիլիր, վէ իսթէտիյի եէրտէն պիզէ պիր ֆէսատ չըգարարագ պիզի օրնատա պիլիր. օնուն հէր ան ճէնկէ հաղըր պիր գաչ օրտուսու վար Դավգասիատա, պիզ նէ վագթ հաղըրլանրպ վէ նէրէտէն եիրիւ. եիւպ Ռուսիայը գարշըլայաճաղըզ. եօլ եօգ վէ օլանլարը տա օ պիլիր. օ կէլմէյէճէք պիզիմ իսթէտիյիմիզ եէրէ, իլա պիզ սիւրիւքլէնէճէյիզ օնուն իսթէտիյի եէրէ վէ Ազատօլուտա իսէ կէրէք թապիաթատան վէ կէրէք սէնաաթլա միւսթահքէմ պիր չօգ եէրլէր վար, պիզ հանկը պիրինէ եէթիշէճէյիզ։

Գապինէթ տէ պունա գարշը տէր քի, պիր ատամ նէ գատար գապիլի մուխաթարալար վար իսէ օնլարը տիւշինտիւիւ հալտէ պուալէմտէ հիչ պիր չէյ եաբամազ օլուր. պիզ էօյլէ խայալի չէյլեր արգասընտան կիաէմէյիպ, ագլըմըզընը էրտիյի վէ քէստիյի մուխաթարա նէ իսէ, եալընըզ օնու տիւշիւնէպիլիրիզ, վէ օ մագուլէլերէ գարշը տա իթթիխազ իթտիյիմիզ թէտապիրի միքիյէ վէ ասքէքիյէ քեաֆի տիր. վէ պունլարտա Ինկիլթերրայա պիր պէօյիւք աղըրլըգ օլաճագ տերէճէճլերտէ չէյլեր տէյիլ տիր։

(Խնրամը եարբա)

Ց. ՎԱՐԴԱՆ

ՊԷՐԼԻՆ ԳՕՆԿՐԷՍԻՆԻՆ ԲՐՕԹՕԳՕԼԱՍԸ

ԲՐՕԹՕԳՕԼ Նօ. 5.

24 Հազիրան 1878 թուականը

Հաղըր պուլունան մուրախասլար.

Ալէքսանիա թարաֆընտան, Բրէնս Պիզմարգ,—Մ՝ տը Պիւլով—բրէնս տը Հոհէնլոհէ—Շիլլինկսֆուրսթ։

Ռուսիա—Մաճարիսթան թարաֆընտան, գօնթ Անտրասի,—գօնթ տը Դարօլիի,—Պարօն տը Հայմէրլէ։

Ֆրանսա թարաֆընտան, Մ. Վատինկթօն—գօնթ տը Սէն-Վալիէ,—Մ. Տէրրէ։

Պէօյիւք Պրիթանեա թարաֆընտան, գօնթ տը Պիգընֆիլտ,—մարքի տը Սալսպըրի,—լորտ Օտտ Ռըսէլ։

Իթալիա թարաֆընտան, գօնթ Գօրթի,—գօնթ տը Լօնէ։

Ռուսիա թարաֆընտան, գօնթ Շուվալօֆ,—Մ. տ՝Ուպրիլ։

Տէվլէթի Ալիեէ թարաֆընտան Ալէքսանտր Դարաթէօտորի բաշա,—Մէհմէտ Ալի բաշա,—Սաատուլլահ պէյ։

Մէճլիս էօյլէտէն պիր պուչուգ սաաթ սոնրա քիչատ օլունուր։

Ռուսիա սէֆիրի, Նամիզաճըղը հասէպիյլէ պու կիւնքի իճթիմատա հաղըր պուլունամամագտա օլան բրէնս կօրչագօֆ թարաֆընտան Գանկրէյէ պէյանը իթիղար իտեր։

Ն. 4 Բրօթօգօլ գապուլ օլունուր։

Լորտ Սալսպըրի տեր քի, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին էֆքեարընճա վէ հեր հալտէ գանկրէնին էֆքեարը պագի գալմագ իւզրէ «Հուտուտուն ֆէնենի հարպճա թասհիհի իլէ Սօֆիա սանճաղը,» իպարէսինտէն մագսէտ, Սօֆիա սանճաղընը իսգրա նէհրի հավալիսինտէ պուլունան գրսմընը անլաթմագ տըր։

Գանթ Շուվալօֆ չիմտիլիք պունդանընն միւզաքէրէսինէ կիրիշմէյէճէք օլտուղունու պէյան իտուպ, անճագ չունու իսթարլէ իքթիֆա իտեր քի, պու պապտէ օլան էֆքեարը գանկրէնին էֆքեարընը թէահհիւտ ալթընա գոմամագտա օլտուղունու լորտ Սալսպըրի քէնտիսի տախ պիլիրմիշ տիր։

Պատէհու ըէիս, վարիտ օլան արզուհալլարը Ն. 4 Ֆիհրիսթի. Նի գրրաաթ իտէր։ Միւշարիւէյհ հաղրէթլէրի իլավէթէն խապէր վէրիր քի, Եունան խարիճիյէ Նաղրը Մ. Ցէրիեանի, քէնտիսի բբէնս Պիզմարգ իլէ պիր միւքեալէմէ թալեպ իթմէկ, վէ բբէնս հազրէթլէրի Ցէրիեանիյէ ճէվապէն, Եունանիսթանդն գոնկրէտե մուրախխասը պուլունմասընա տայիր վէրիրէն գարար հագգընտա իթթիֆաքը սիւրիւթ իթմէմէյի մընասիպ կէօրմէքտէ տիր։

Մ. Ցէրբէնին էֆքեարընճա Ֆիլվագի Եունան հիւքիւմէթի, քէնտի մուրախխասընը թային իթմէք իչիւն, գոնկրէնին գարարը հագգընտա չիմտիտէն սուրէթի բէսմիյէտե մալիւմաթ ալմալը տըր։

Մ. Ցէբբէնին էֆքեարընճա Ֆիլվագի Եունան հիւքիւմէթի, քէնտի մուրախխասընը թային իթմէք իչիւն, գոնկրէնին գարարը հագգընտա չիմտիտէն սուրէթի բէսմիյէտե մալիւմաթ ալմալը տըր։

Պու էֆքեար իթթիֆագը արա իլէ թէլագգը օլունմաղա, Գոնկրէ, Այա Սթէֆանոս մուահէտէսինին 4Նճի մատտէսինին միւզաքերէսինտէն վէ Մ. Վատինկթոն թարաֆընտան թագտիմ իտիլէճէք օլան եէնի թէքլիֆնամէնին թէֆթիշինտէն իպարէթ օլան պու կիւնքի մէվատտը միւզաքերէսինէ նոգլը քեամ իտէր։

Մ. Վատինկթոն պէեան իտէր քի պու պապատ Ինկիլիզ մուրախխասլարը իլէ միւքեալէմէ իթմիչ իսէ տէ, հէնուզ Ռուսիա մուրախխասլարը իլէ միւքեալէմէ իտէմէմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ, Մ. Վատինկթոն պու կիւնքի Գոնկրէսէ եէնի թէքլիֆնամէնին պիր գաթի սուրէթինի թագտիմ էյլէմէյիպ, պու պապատէքի միւզաքերէրէնին կէլէճէք իճթիմանա թէէսիրինի թալեպ իտէր։

Ռէիս տէր քի ֆիլվագի Ֆրանսանընը պիրինճի մուրախխասը թաբաֆընտան տէրիւհատ իսկէնէ մէմուրիյէթ էբէյիճէ միւշքիլ օլմաղա, իչին թէէսիրի բէք միւնասիպ տիր, վէ պու թէէսիր, Մ. Վատինկթոնուն իպրաղ իթտիյի զայրէթտէն տօլայը Գոնկրէնին հիսս իթտիյի մէմնունիյէթի թագիլ իտէմէզ։ Պինաէրին պու միւպահասէ կէլէճէք իճթիմանընը մէվատտը միւզաքերէսի սըրասընա կէչիրիլէճէք տիր։

Մ. Վատինկթոն, սուրէթի աթի իւզրէքը, Ֆրանսա մուրախխասլարը թարաֆընտան իլավէթէն թէքլիֆ իտիլէն իքի մատտէյի գրաաթ իտէր։

1. Մատտէ. — «Պիւթիւն Պուլղար թէպասը, հէր նէ մէզհէպտէն օլուրլար իսէ օլսունլար, հուգուգճա միւսավաթը քեամիլէնէ նայիլ օլաճաղլար տըր։ Պունլար հէր նէվ հիւքիւմէթ մէմուրիյէթլէրի վէ մանսբալար վէ բիւթպէթլէր ալապիլէճէքլէր, վէ մէզհէպ ֆարգը քէնտի հագգլարընտա պիր սէպէպի իսթիսնա թութալամաճաճագ տըր։

«Պիւթիւն մէզհէպլէր, վէ պու մէզհէպլէրին այինի խարիճիյէսինին իճրասը, քեամիլէն սէրպէսթ օլաճաղը կիպի, կէրէք ադամը մուխթէլիֆէնին թէշքիլաթը բուհանիէսինէ վէ կէրէք ահալինին բուէսայի բուհանիյէլէրի իլէ օլան միւնասէպաթընա հիչ պիր ճէվ միւմանաաթ իդա օլունմաճաճագ տըր։

2. Մատտէ. — «Պուլղարիսթանտա վէ Շարգի Ռումէլիտէ քէնտի մէզհէպլէրինին իճրասը իչիւն էճնէպի Գաթօլիք բէհապենինէ վէ բիսգոպօսլարընա պիր սէրպէսթիէթի քեամիլէ թէէմին օլունմուշ տուր։ Պունլար վէնտի հուգուգ վէ իմթիյազաթընընճ իճրասընտա իպգա իտիլէճէք, վէ միլլէրինէ բիայէնի օլունաճագ տըր։»

Ռէիս, պու իքի թէքլիֆլէրին թագ օլունուպ ալալարա թէվզի իտիլէճէկինի վէ իլերուտէ մէճլիսին մէվատտը միւզաքերէսի սըրասընա կէչիրիլէճէկինի պէեան իտէր։

Պու իքի թէքլիֆլէրին ահքամընա տայիր Գոնթ Շուվալօֆ վէ Մ. Վատինկթոն պէյնինտէ թէաթիի էֆքեարատան սոնրա, պիրինճի թէքլիֆին Պուլղարիսթանա վէ իքինճի թէքլիֆին Պուլղարիսթանա վէ հէմ տէ Շարգի Ռումէլիյէ միւթէալլիգ օլտուղու անլաշըլըր։

Գոնթ Գօրթի, Աւսթրիա-Մաճարիսթան վէ Ֆրանսա վէ Իթալիա մուրախխասլարը նամընա օլարագ, իլավէթէն տիկէր պիր մատտէյէ տայիր չու թէքլիֆի տէրմէյեան էյլէր։

«Աւսթրիա-Մաճարիսթան վէ Ֆրանսա վէ Իթալիա մուրախխասլարը Պուլղարիսթանա միւթէալլիգ ահքամա, պիթիսէքինին իլավէ իտիլմէսինի թէքլիֆ իտէրլէր, եանի,

«Թիճարէթ վէ սէյրի սէֆայինի մուահէտէլէրի վէ Պաալը Ալի իլէ սուէլի սայիրէ պէյնինտէ միւնագրա Ոլան պիւթիւն մուգավէլէլեր վէ գարարնամէլեր էյան մէրի իլէ իճրա պուլունտուգլարը սուրէթտէ Պուլղարիսթանտա վէ Շարգի Ռումէլի իպգա իտիլէճէք, վէ հէր պիր տէվլէթին ռիզասը օրմատգճա պու շէյլերին քէնտիսինէ միւթէալլիգ օլան ճիհէթլէրի ասլա թէպտիլ օլունամաճաճագ տըր։

«Պուլղարիսթանտա վէ Շարգի Ռումէլիտէ, մէմալիքտէն կէլէն էմթիալը թիճարիեէտէն հիչ պիր սուրէթլէ միւրուրիեէ ըէսմի ալընամաճաճագ տըր։

«Պիւթիւն տէվլէթլէրին թէպասը վէ թիճարէթի, մէմալիքի մէզքիւրէտէ պիր միւսավաթը քեամիլէ իւզրէ պուլունաճաղլար տըր։

«Թէպասյի էճնէպիեէնին իմթիեազաթը վէ գոնսօլօսլարընն հագգը հիմայէսի, ֆոբէրեա-լոնդոնլար (մուահէտաթ) վէ ատաթը գատիմէ վէճհիյէ քեամիլէն մէրի իւլ իճրա օլաճագ տըր։»

Աւսթրիա-Մաճարիսթան վէ Ֆրանսա վէ Իթալիա մուրախխասլարընն թէքլիֆի տախի թագ օլունուպ թէվզի իտիլէճէք տիր։

Լօրա Սալսպըրի պու թէքլիֆին անճագ իլերուտէ սայիր պիր իճթիմատա թահթը միւպահասէյէ ալընմասընը թաէպ իտուպ, գոնթ Գօրթի տախի պունա մուվաֆֆագաթ իթմէքլէ, բբէնս Պիզմարգ չու էֆքեարը պէյան իտէր քի, ֆիլվագի, գապինէթլէր պէյնինտէ պիր իթթիֆագսըզլըգ զուհուրինի միճիպ օլապիլէն մէսայիլի թէքմիլ իթմէքի տիր էվվէա, վէ մէտէնիյէթճէ պիր թէրագգըտան իպարէթ օլուպ, պու սըֆաթլա, պիթթաղ գապինէլէր թարաֆընտան էսասէն հիչ իթիրազ իտիլմէյէճէք օլան մէսայիլէ կէլինճէ, պու կ'ապի թէքլիֆլէրին միւէլլիֆլէրի, քէնտի թէքլիֆլէրինի հէր նէ վագթթ միւնասիպ կէօրիւրլեր իսէ օլ վագթթ գոնկրէյէ թագտիմ իթմէքտէ սէրպէսթ օլմալը տըրլար։

Պոռ հալտէ, գրրաաթ օլունան թէքլիֆլէրին միւզաքերէսի իլէրույէ թաալիգ օլունուր։

Գաբաթէօտօրի բաշա Պուլղարիսթանդն մալիյէճէ թէչքիլինէ տայիր օլուպ, Այա Սթէֆանոս մուահէտէսինին 9Նճու մատտէսինէ միւթէալլիգ պուլունան աթթաեէի թէքֆֆէ գրրաաթ իտէր։

«Վէրկիտէն մատտա, Պուլղարիսթան իմարէթի, քէնտի վարիտաթը նիսպէթինճէ, տույունու տէվլէթին պիր գըսմընը իւզէրինէ ալաճագ տըր։»

Լօրա Սալսպըրի չունու պէյանէ լուզում կէօրիր քի, ինկիլթէրրա միւոթթագ պէլլոէ զուհուրա կէլէպիլէճէք միւշքիլաթտան մէսուլ տէյիլ տիր. միւշարիէյհ թալեպ էտէր քի, «Ցէվ էթլէրին էքսէրիյէթի» իպարէսի, «Բիզասը» լուզեթի եէրինէ գոնդուն։

Գոնթ Շուալօֆ, ինկիլթէրրա մուրախխասընընն ըզհար իթթիհատ էնտիլէլէրէն տօլայը թէէսսիֆ իտէյօր. լօրա Սալսպըրի էյլէ զանն իթմէքտէ տիր քի, Ռուսիա տէվլէթի, Պուլղարիսթանտա Ռուս գօմիսէրլէրինին իտարէսինի ուզուն մինգատէթ իմթիատատ իթթիրմէքտիչիւն (պիր բբէնս ինթիխապը հագգընտա) քէնտի բիզասընը իլերուտէ թաալիգ իթմէք նիեթինտէ տիր։ Գէնտիսի գոնթ Շուալօֆ տախի Ինկիլթէրրանընն նիեեթլէրինտէն էնտիչէ իտիպ չէօյլէ զանն իտէմէզմի քի, Ինկիլթէրրա, բբէնսին ինթիխապընը մէն իթմէք մագսատիյլէ քէնտի բիզասընը վէրմէմէք արզուսունտա տըր. պունունլա պէրապէր, գոնթ Շուալօֆ Ինկիլթէրրա հագգընտա պէյլէ պիր զաննա զահիպ օրմամաղտա տըր։ Մատտէյի մէգքիւրէտէ միւնասէբէճ օլան «բիզա» քէլիմէսի, Ռուսիանընն մախսուս պիր նուֆուզ իճրասընա միւթէալլիգ հէր նէվ նիեեթլէրինէ դարը, Էվրօբաեա պիր քէֆալէթ տիր տէեօր գոնթ Շուվալօֆ։ Ցէկեր ճիհէթտէն, Գոնկրէսէ էքսէրիեէթ գայտէսի, գոնթու միւշարիէյհէ Ռուսիանընն վէ Ինկիլթէրրանընն հայսիեէթինէ մուվաֆֆագ կէօրիւնմէեօր։ Գոնթ Շուվալօֆ Հէրբար իտէր քի քէնտի հիւքիւմէթի հիչ պիր նամզէտի հիմայէ իթմէմէքտէ տիր, (եա Ռուսիա տէվլէթի Պուլղարիսթան բբէնսի ֆիլան զաթ օրմասընը արզուլմամէքտէ տիր.) վէ պէօյլէ պիր նամզէտ չիմտիտէն թային իթմէմիշ օլտուգտան մասատա, էյէր քիմին Պուլղարիսթան բբէնսի օրմասընը արզու իթմէքտէ օլտուղու քէնտիսինէ սիւալ օլունսա պիրէ, Ռուս հիւքիւմէթի պու պապատ միւշքիլաթա տիւշար օլաճագ տըր, վէ հիւքիւմէթի միւշարիէյհ անճագ, ինթիխապտրն սէրգէնթիեէթի քեամիլէ իլէ ինճրասընը արզու իթմէքտէ տիր։

Բէիս, քէնտի թէքլիֆի հագգընտա-քարար իտիպ իթմէմէքտէ օլտուղունու Լօրա Սալսպըրիեէ սիւալ իթմէքլէ, լօրտու միւշարիէյհ ճէվապէն տէր քի, պէՀլէ պիր թէքլիֆ տէրմէեան իթմէեի քէնտի վազիֆէսինէն ատտ իտուպ, տէրմէեան իթմիչ իտի, վէ ֆագաթ էյէր պու թէքլիֆ գապուլ օլունմազ իսէ, բրօթօգօլա տէրճի քէնտիսինէ քեաֆի տիր։ (Պաբբ Եոբբ)

Գոնկրէտե Տէմէթը Ալիյէ իքին ի մուրախխասը պուլունմուշ օլան Մէհմէտ Ալի բաշա հաղրէթլէրի, Էվվէլկի կիւն Օտէսա թարիգիյէ Տէրսաաէթէ մուվասէլէթ իտիպ, եէվմի մէզքիւրտէ Գանլըճայա պիլ ապիսէ, զաթթ հաղրէթի Սաարաղամի իլէ միւլագաթ իթմիչ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Ատաբազար մուխպիրիմիզտէն ատիտէքի մէքթուպու ալմըշըզ տըր։

Ատաբազար 14 յուլիս

Հէր միլլէթ կիւնտէն կիւնէ մէտէնիլէթտէ, իլմտէ, սէնաաթլարտա իլերի կիթտիյի վագթթ, Ատաբազար էրմէնի ահալիսիզ կէրի կէրի կիթմէքտէ տիր։ Սահմանադրութիւն ահքամընճա, պուրատա տախի պիր Թաղական խորհուրդումուզ վար իսէ տէ, խալը վագթտան պէրի տիր պիլմէյիզ նէ սէպէպէ մէպնի, պու խորհուրդուն պիր գաչ ադալարը իսթիֆա իտուպ, մէճլիսէ կիթմէմէքտէ տիրլեր։ Դալանլարտան 2–3 քիչի ահալիսիզին տույղուսուղուզունտան մէյտան պուլարագ առաջնորդ վէքիլի իլէ պէրապէր հէր չէյի, քէնտի չախսի մէնֆաաթլարընն եախատ քէյֆէրինին իսթէտիյի կիպի ալըպ սաթմագտա տըրլար։ Միլլէթ իշլերի եիւզ իւսթիւնտէ, մէքթէպլերիմիզ ըէք սէֆիլ հալտէ, ուսումնարանըմըզ իչի սէնէտէն պէրու գաբաը օլտուղու հալտէ, ասլա պունլարըն վազիֆէսինտէ տէյիլ։ Պունլար սըրթլարընը պիր պիրինէ վերէրէք, հէր քիսթախլըը իճրա իթմէքտէ տիրլեր։

Միլլէթ համամընն պիր պուչուգ աէնէլիք իրատը մէյտանտա եօք, համամընն նամընա չըգարարդարը 108 պին ղրշ.լուգ պիլէթին պէտէյի եօք. պունլարըն ներէյէ կիթտիյինի քիմսէ պիլմէզ, պու եիւզտէն հէր կիւն չաբշուտա բէզիլիքլեր վուգու պուլույօր։ Վարդապետ վէ Թաղականլար համամընն հիսապլարընը քէնտի քէնտիլէրինէ պաշ պաղլատրգլարը վագթթ համամընն 35 պին ղրշ պօրճլու օլտուղունու քիչիսէլերտէ իլան իթտիլէր։ Բէք այէա, համամընն պիր պուչուգ սէնէլիք իրատը, 80–90 պին ղրշ քէնտի մէսարիֆի իլէ պու պօրճու թէմամէն վէրէպիլիր օլտուղու հալտէ, նամ՞ոզ օլուպ տա, 80 լիրա պօրճ գալտրգտան մատտա, 180 պին ղրշ.լուգ պիլէթին բաբասը տա մէյտանտա եօք։ Իշթէ պուրատը տրը հէրբէսէ հիտտէթ կէթիրէն նօգթա։

. . . . . (1)

Սահիպան վարդապետ կէլտիքտէ, մէյմարզտան պաշգա պիր շէյ սէվտիյինի կէօրէմէմիք։ Ամէնպա հիսապլարը եալընըզ քէնտի թէ քէնտի սէվկիլիլիւ թաղականլարը էյինտէ գալարը իչիւն մի տիր. չիւպհէսիզ պէօյլէ օրմալը. չիւնքի պէօյլէ օրմասա իտի, ահալինին անտէն եիրագլըզընա բաղմէն օնա պու գատար մուհագպէթ կէսթէրմէղլէր իտի։ Պունլար օլ գատար պաղլանմըշլար տըր քի, կէչէնլէրտէ միլլէթիմիզ զաղէթալարընտան պիրինէ, վարդապետ գարշը տէրճ իտիլէն պիր մէքթուպա ճէվապէն, սահիհլիք մէյտանտա իքէն, ենենի ուսումնարանըմըզ անըն էլի իլէ իքի սէնէտէն պէրու գաբաը օլտուղու հալտէ, ութանմայարագ, վէ ատէթա ահալիմիզի քէօր եէրինէ գօյարագ, զաղէթայի մէգքիւրուն մայիս 30 նումէրօսունտա պիր մէքթուպ տէրճ իտէրէք, տէմիշլեր քի, «Ուսումնարանին սա վերջի երկու տարուան շարունակութիւնն

(1) Պաղը լուզումսուզ թաֆսիլաթտան սարֆը նազար օլունմուշ տուր։ (Թ. Է.)

Գաբաթէօտօրի բաշա Պուլղարիսթանդն մալիյէճէ թէչքիլինէ տայիր օլուպ, Այա Սթէֆանոս մուահէտէսինին 9Նճու մատտէսինէ միւթէալլիգ պուլունան աթթաեէի թէքֆֆէ գրրաաթ իտէր։

«Վէրկիտէն մատտա, Պուլղարիսթան իմարէթի, քէնտի վարիտաթը նիսպէթինճէ, տույունու տէվլէթին պիր գըսմընը իւզէրինէ ալաճագ տըր։»

Լօրա Սալսպըրի չունու պէյանէ լուզում կէօրիր քի, ինկիլթէրրա միւոթթագ պէլլոէ զուհուրա կէլէպիլէճէք միւշքիլաթտան մէսուլ տէյիլ տիր. միւշարիէյհ թալեպ էտէր քի, «Ցէվ էթլէրին էքսէրիյէթի» իպարէսի, «Բիզասը» լուզեթի եէրինէ գոնդուն։

Գոնթ Շուալօֆ, ինկիլթէրրա մուրախխասընընն ըզհար իթթիհատ էնտիլէլէրէն տօլայը թէէսսիֆ իտէյօր. լօրա Սալսպըրի էյլէ զանն իթմէքտէ տիր քի, Ռուսիա տէվլէթի, Պուլղարիսթանտա Ռուս գօմիսէրլէրինին իտարէսինի ուզուն մինգատէթ իմթիատատ իթթիրմէքտիչիւն (պիր բբէնս ինթիխապը հագգընտա) քէնտի բիզասընը իլերուտէ թաալիգ իթմէք նիեթինտէ տիր։ Գէնտիսի գոնթ Շուալօֆ տախի Ինկիլթէրրանընն նիեեթլէրինտէն էնտիչէ իտիպ չէօյլէ զանն իտէմէզմի քի, Ինկիլթէրրա, բբէնսին ինթիխապընը մէն իթմէք մագսատիյլէ քէնտի բիզասընը վէրմէմէք արզուսունտա տըր. պունունլա պէրապէր, գոնթ Շուալօֆ Ինկիլթէրրա հագգընտա պէյլէ պիր զաննա զահիպ օրմամաղտա տըր։ Մատտէյի մէգքիւրէտէ միւնասէբէճ օլան «բիզա» քէլիմէսի, Ռուսիանընն մախսուս պիր նուֆուզ իճրասընա միւթէալլիգ հէր նէվ նիեեթլէրինէ դարը, Էվրօբաեա պիր քէֆալէթ տիր տէեօր գոնթ Շուվալօֆ։ Ցէկեր ճիհէթտէն, Գոնկրէսէ էքսէրիեէթ գայտէսի, գոնթու միւշարիէյհէ Ռուսիանընն վէ Ինկիլթէրրանընն հայսիեէթինէ մուվաֆֆագ կէօրիւնմէեօր։ Գոնթ Շուվալօֆ Հէրբար իտէր քի քէնտի հիւքիւմէթի հիչ պիր նամզէտի հիմայէ իթմէմէքտէ տիր, (եա Ռուսիա տէվլէթի Պուլղարիսթան բբէնսի ֆիլան զաթ օրմասընը արզուլմամէքտէ տիր.) վէ պէօյլէ պիր նամզէտ չիմտիտէն թային իթմէմիշ օլտուգտան մասատա, էյէր քիմին Պուլղարիսթան բբէնսի օրմասընը արզու իթմէքտէ օլտուղու քէնտիսինէ սիւալ օլունսա պիրէ, Ռուս հիւքիւմէթի պու պապատ միւշքիլաթա տիւշար օլաճագ տըր, վէ հիւքիւմէթի միւշարիէյհ անճագ, ինթիխապտրն սէրգէնթիեէթի քեամիլէ իլէ ինճրասընը արզու իթմէքտէ տիր։

Բէիս, քէնտի թէքլիֆի հագգընտա-քարար իտիպ իթմէմէքտէ օլտուղունու Լօրա Սալսպըրիեէ սիւալ իթմէքլէ, լօրտու միւշարիէյհ ճէվապէն տէր քի, պէՀլէ պիր թէքլիֆ տէրմէեան իթմէեի քէնտի վազիֆէսինէն ատտ իտուպ, տէրմէեան իթմիչ իտի, վէ ֆագաթ էյէր պու թէքլիֆ գապուլ օլունմազ իսէ, բրօթօգօլա տէրճի քէնտիսինէ քեաֆի տիր։ (Պաբբ Եոբբ)

Գոնկրէտե Տէմէթը Ալիյէ իքին ի մուրախխասը պուլունմուշ օլան Մէհմէտ Ալի բաշա հաղրէթլէրի, Էվվէլկի կիւն Օտէսա թարիգիյէ Տէրսաաէթէ մուվասէլէթ իտիպ, եէվմի մէզքիւրտէ Գանլըճայա պիլ ապիսէ, զաթթ հաղրէթի Սաարաղամի իլէ միւլագաթ իթմիչ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Ատաբազար մուխպիրիմիզտէն ատիտէքի մէքթուպու ալմըշըզ տըր։

Ատաբազար 14 յուլիս

Հէր միլլէթ կիւնտէն կիւնէ մէտէնիլէթտէ, իլմտէ, սէնաաթլարտա իլերի կիթտիյի վագթթ, Ատաբազար էրմէնի ահալիսիզ կէրի կէրի կիթմէքտէ տիր։ Սահմանադրութիւն ահքամընճա, պուրատա տախի պիր Թաղական խորհուրդումուզ վար իսէ տէ, խալը վագթտան պէրի տիր պիլմէյիզ նէ սէպէպէ մէպնի, պու խորհուրդուն պիր գաչ ադալարը իսթիֆա իտուպ, մէճլիսէ կիթմէմէքտէ տիրլեր։ Դալանլարտան 2–3 քիչի ահալիսիզին տույղուսուղուզունտան մէյտան պուլարագ առաջնորդ վէքիլի իլէ պէրապէր հէր չէյի, քէնտի չախսի մէնֆաաթլարընն եախատ քէյֆէրինին իսթէտիյի կիպի ալըպ սաթմագտա տըրլար։ Միլլէթ իշլերի եիւզ իւսթիւնտէ, մէքթէպլերիմիզ ըէք սէֆիլ հալտէ, ուսումնարանըմըզ իչի սէնէտէն պէրու գաբաը օլտուղու հալտէ, ասլա պունլարըն վազիֆէսինտէ տէյիլ։ Պունլար սըրթլարընը պիր պիրինէ վերէրէք, հէր քիսթախլըը իճրա իթմէքտէ տիրլեր։

Միլլէթ համամընն պիր պուչուգ աէնէլիք իրատը մէյտանտա եօք, համամընն նամընա չըգարարդարը 108 պին ղրշ.լուգ պիլէթին պէտէյի եօք. պունլարըն ներէյէ կիթտիյինի քիմսէ պիլմէզ, պու եիւզտէն հէր կիւն չաբշուտա բէզիլիքլեր վուգու պուլույօր։ Վարդապետ վէ Թաղականլար համամընն հիսապլարընը քէնտի քէնտիլէրինէ պաշ պաղլատրգլարը վագթթ համամընն 35 պին ղրշ պօրճլու օլտուղունու քիչիսէլերտէ իլան իթտիլէր։ Բէք այէա, համամընն պիր պուչուգ սէնէլիք իրատը, 80–90 պին ղրշ քէնտի մէսարիֆի իլէ պու պօրճու թէմամէն վէրէպիլիր օլտուղու հալտէ, նամ՞ոզ օլուպ տա, 80 լիրա պօրճ գալտրգտան մատտա, 180 պին ղրշ.լուգ պիլէթին բաբասը տա մէյտանտա եօք։ Իշթէ պուրատը տրը հէրբէսէ հիտտէթ կէթիրէն նօգթա։

. . . . . (1)

Սահիպան վարդապետ կէլտիքտէ, մէյմարզտան պաշգա պիր շէյ սէվտիյինի կէօրէմէմիք։ Ամէնպա հիսապլարը եալընըզ քէնտի թէ քէնտի սէվկիլիլիւ թաղականլարը էյինտէ գալարը իչիւն մի տիր. չիւպհէսիզ պէօյլէ օրմալը. չիւնքի պէօյլէ օրմասա իտի, ահալինին անտէն եիրագլըզընա բաղմէն օնա պու գատար մուհագպէթ կէսթէրմէղլէր իտի։ Պունլար օլ գատար պաղլանմըշլար տըր քի, կէչէնլէրտէ միլլէթիմիզ զաղէթալարընտան պիրինէ, վարդապետ գարշը տէրճ իտիլէն պիր մէքթուպա ճէվապէն, սահիհլիք մէյտանտա իքէն, ենենի ուսումնարանըմըզ անըն էլի իլէ իքի սէնէտէն պէրու գաբաը օլտուղու հալտէ, ութանմայարագ, վէ ատէթա ահալիմիզի քէօր եէրինէ գօյարագ, զաղէթայի մէգքիւրուն մայիս 30 նումէրօսունտա պիր մէքթուպ տէրճ իտէրէք, տէմիշլեր քի, «Ուսումնարանին սա վերջի երկու տարուան շարունակութիւնն

(1) Պաղը լուզումսուզ թաֆսիլաթտան սարֆը նազար օլունմուշ տուր։ (Թ. Է.)

ալ նորէն գերապատութեան ուսումնասէր բնաւորութեան արդիւնքն է։»

Հէր Նէ իսէ, պունլարը պէր թարաֆ իտէրէք, մէղքիւր պիր գաչ թաղականլարըն վէ փոխ առաջնորդուն նէ եիւրէքտէ վէ նէ այարտա ատամլար օլտուղունու էյիճէ անլամադ իչիւն, եալնըզ աթիտէքի վուգուաթըն հագիգաթէն պէհանը իլէ իքթիֆա իտէրիզ։

Շէհրիմիզ Երմէնի ահալիսին տէն Թէրէլի օղու 8. Պետրոս վէֆաթ իտիւպ, Տիզտապան օղու Մկրտիչ (օլ թաղականլարտան պիրի) միթէվէֆանը գարըսընա վէքեալէթէն մալինի հաքիմէ թէրէքէ իթտիրիր։ 8. Պետրոսուն վէֆաթընան էվվէլ, անըն հէմշիրէլերի վէ վալիտէսի քէնտի ալթունլարընը վէ սայր զիգբյմէթ չէյլէրինի, ճէման 80–100 պին ղուչլուգ մալ, մահալիմիզին Զէրքէս վէ սայիրէ գօրգուսունտան էմին օլմագ իչիւն պիր սանտըղա տօլտուրուպ, քիլիթլէեէրէք անախթարընը ալբրլար վէ սանտըղը պիր ֆուգարա էվինտէ սագլարլար։

8. Պետրոսուն թէրէքէսինտէն սոնրա, կիւյա պու սանտըղ տախի անըն թէրէքէսինէ այտա պիր չէյ օլուպ, գաչրրլմբ տըր պէհանէսիյլէ կէճէլէրին պէչ ալթը քիչի կիտէրէք մէղքիւր սանտըղը ալբպ թաղ. օտասընա կէթիրիրլեր, վէ փոխ առաջնորդ տախի հաղըր օլտուղու հալտէ սանտըղը գրրարագ վէ տէրունինտէ պուլունան չէյլերի ատէթի իլէ սայրպ պիր բուսուլաեա գայտէն հաղըր օլանլարն ճիւմլէսի անը խմգա իտէրլեր, վէ թէքբար սանտըղա գօյարագ, վէ պիր ուրկան իլէ գավիճէ պաղայարագ, 5–10 եէրինտէն մէօհիւրլերլեր։ Պու մէօհիւր միսթագիլ եա թաղ. խորհուրդուն մէօհիւրիւ իտի վէ եախօտ փոխ առաջնորդուն, չիւնքի պաշգա մէօհիւր օլմազ։

Ֆերտասը կիւնիւ 8. Պետրոսուն հէմշիրէլերի պու իչէ վազքի օլուպ, բիւր զաղէպ օլարագ անիտէ Ս. վարդապետ կիտուպ քէնտի մալլերինի իսթէրլեր, վէ անանէն չու ճէվապը ալբրլար, «պուրասը սիզին գօյտուղունուզ եէրտէն էմին տիր. էօլէնին դարըսը համլինի վազ իթսին տէ, սոնրա իճապընա պագարըզ, սիզ պունու թէրէքէտէն գաչրրմբչսընընզ» վէ զայրիհիւմ. Հէր նէ գատար մէրգումէլէր օ չէյլերին թէրէքէյէ այտա պիր չէյ օլմայըզ, անճագ քէնտի մալլերի օլտուղունու ըսրար իտուպ բէճատախի իտէրլեր իսէ տէ, փոխ առաջնորդ անլերին ֆիզանընը տէյնէմէյիպ, «պուրատա պիր չէյ եօգ տուր. նէրէյէ գօտուտուղ իսէ, օրաեա պագընզ» տէյէրէք տէֆ իտէր։ Պունտան սոնրա մէրգումէլէր, այրը այրը թաղականլարա կիտիպ, սըղըլաշըրլար իսէ տէ, պիր սէմէրէ կէօրէմէյիպ, թէքբար փոխ առաջնորդա կիտիպ, նիեազ վէ ֆիզան իտէրլեր։

Հէլէ պու տէֆա օլսուն վարդապետ մէրհամէթէ կէլէրէք տէր քի «Գու թաղըն գըզ մէքթէպինի եաբարանըզ, իզմիտ տպարանընա օն պին ղրուշ վէրիրսէնիզ վէ պիր գաչ պին ղրուշ տա քիլիսէլէրէ վէ ֆագըրլարա վէրիրսէնիզ, պիր չէյ եաբարըզ։» Զէվալլըլար երինէ պիր չէյէ մուվաֆֆագ օլամայարագ, մէճպուրէն քէնտի թարաֆլարընտան պիր վէքիլ մարիֆէթի իլէ իչի հիքիմէթէ պըրագրրլար։ Պու ալրագդ փոխանորդ իզմիտէ կիթմիշ օլտուղունտան, կէօյա մէղքիւր սանտըղը Ս. Կարապետ քիլիսասընընն մախզէնինէ գօյուպ անախթարը տախի պէրապէր կէօթիւրմիւշ իմիշ։

Հէր նասըլ իսէ վարդապետ իզմիտէ կիթտիքտէն սոնրա, մալ սահիպլէրինին վէքիլի օլան, քի պու տախի Թաղ. խորհուրդ ազասը տըր, խորհրդարանա կիտիպ, Թաղական ոըֆաթըյա սիւալ իտէր քի, պուրայա պիր սանտըղ կէթիրմիշսինիզ, նէ՞ սէպէպ մէպնի կէթիրիլմիշ վէ քիմի՞ն օլտուղունա տայիր էլպէթթէ արձանագրութիւնումուզտա գայտ օլունմուշ տուր, օգույուն տա տիյնէյէլիմ։ Պունա ճէվապ օլարագ, 8. Պետրոսուն զէվճէսինին վէքիլի օլան Տիզտապան Մկրտիչ տէր քի, դիւանա նի՞չիւն սօրայօրսուն, ճէվապընը պէն վէրէճէյիմ։ Հէմշիրէլերին վէքիլի տէր քի, մատէմ քի խորհուրդումուզա կէլմիշ, էլպէթթէ արձանագրութիւնիւ վար տըր, դիւան օգուսա քեաֆի տիր, իյզահաթա հաճէթ եօգ տուր։

Օլ վագըթ դիւան թարաֆընտան ճէվապ վէրիլիր քի, պունու արձանագրութիւնտա գայտ իթմէք ճայիզ օլայըտր, փոխառաջնորդ պուրտա իքէն արձանագրութիւն իթտիրիր իտի, մատէմ քի իթտիրմէտի, տէմէք հաճէք եօգ իմիշ։ Վէքիլ տէր քի, Սահմանագրութիւնումուզ ահքեամընա, չիմտիյէ տէկին բէք ուֆագ չէյլերի տախի արձանագրել իթմէք ատէթիմիզ օլմուշ իքէն նէ աճայիպ չէյ քի, պու եիւզ պէն զրուչլուգ մատտէ արձանագրել օլունմայօր։ Դիւան ճէվապ վէրիր քի, տէմէք քի էմնիյէթիմիզ եօգ պիրիպիրիմիզէ, վէ զայրիհիւմ.

Խիլասայի քէլամ, պու պէօյլէ գարանլըգտա գալըպ, մալ սահիպլէրինին վէքիլի մէճպուր օլուր իչի հիքիմէթէ պըրագմադա. օյ վագըթ տէրլեր քի անախթար փոխ առաջնորդտա տըր, օնա թէլէկրաֆ վուրուլուր, նէ անախթար կէլիր, նէ ճէվապ։ Էնճամը Տիզտապան օղլու Իզմիտէ կիտէր, կիւյա անախթարը ալբր կէլիր։ Պունլար օլունճայատագ խայլը միւտտէթ կէչէր. սանտըղ հիքիմէթէ կէթիրիլիր, վէ պագբլբր քի ուրկանլար իլէ պաղը իսէ տէ, մէօհիւր հիչ պիր չէյ պէնզէմէզ։ Տէրլեր քի համամ պիլէթինին մէօհիւրիւ իլէ թաթպիգ օլունճագ. անը կէթիրիրլեր օնա տա պէնզէմէզ։ Վէլ հասըլ աչարլար, պագարլար քի ալթունտան խայը չէյ եքսիք. սիւալ օլունտուգտա թաղականլարըն պիրիսի տէր քի, պիզ սայմատգ, տիկէրի տէր քի պիզ կէօրմէտիք, վէ պայգա պիր թաղական տա տէր քի, պունտա չօգ չէյ նօգսան։ Իշ չիմտի պու մէրթէպէտէ օլուպ, իլէրուտէ օլաճաղընը տախի պիլտիրիրիզ։

Միւէլլիֆ էֆէնտի, փոխ առաջնորդումուզ, վէ թաղականլըղը քէնտիլէրինէ պիր ճէպպարըզ վասիթասը ատտ իտէն իբի իւչ թաղականլար, պէօյլէճէ վազիֆելէրինէ, նիզամա վէ հագգանիյէթէ մուզայիր հարէքէթլէրտէ պուլունուրլար իսէ, միլլէթ եախօտ ճէօմաաթըմզընէ՞ մէնֆաաթ պէքլեեպիրիր անլէրտէն, պուրասընը գարիունը քիրամըն մուհաքէմէնէ արզ իտէրէք, չիմտիլիք պու գատարլա իքթիֆա օլունուր։

Թայմզ ղազէթասը աղօրթօս 2 թարիխի Նիւսխէինտէ Տէրսաատէթտէն ալսրագ չու. Թէլէկրաֆը տէրճ իտէեօր. — «Ինկիլթէրրա վէ Թիւրքիա պէյնինտէ միւզաքէրաթ ճէրեան իթմէքտէ օլտուղու դավիճն սէօյլէնիեօր իսէ տէ, պու միւզաքէրաթտան մագսատ նէ չէյ օլտուղու պիլինմէեօր։ Պու միւզաքէրաթ, Սիւրիա սահիլինտէ պիր լիման իլէ Պօղճա ատասընընն Ինկիլթէրրաեա թէրքինէ տայիր օլապիլիր օլտուղունու Ինկիլիզ սէֆիրի վէ Սավֆէթ բաշա ինքեար իթմէքտէ տիրլեր։»

— Բօտօր ասըլարընընն հալինի թէֆթիշլէ չիքեայէթլէրինի տինլէեերէք կէրէք իսեանը թէսքին վէ կէրէք օրատա պուլունան մուհաճիրանը գաղարարընա իտէ իթմէք մէմուրիեէթլէյլէ թէշքիլ օլունան մուխթէլիթ գօմիսիօն մէմուրիեէթինէ տէվամ իթմէքտէ իսէ տէ, Ռուս վէ Ալման գօմիսէրլերի, թաղգբգաթընն չօգ իլերի վարտրրլմասընտան խոշնուտ օլմամագտա պուլունտուգլարընտան պաղը մուչքիլաթ չբդարմբչլար տըր։

Պուլղարիսթան Ռուս գօմիսէրի բրէնս Տօնտուգօֆ Գօրսագօֆ, Բօտօր ասըլարընը գանտըրարագ թէրքի սիլահ իթտիրմէք իւզրէ Ս. Բէթէրսպուրկտան թելիգրաֆ ալբպ, Բօտօր մի պիմանարը նէզտինէ միթէպէրանը Իսլամտան պիր գաչ քիչի կէօտրիպ, չու չարթլսրլա ասըլարը թէրքի սիլահ տավէթ իթմէչ տիր, եանի էվվէլա, Բօտօր իսեանընտա զիր մէտխէլ օլան ատէմէրին ճիւմլէսինէ Ռուս հիքիմէթի թարաֆընտան աֆվը ումումի խթասը. սանէէն, պու իսեանը մուճիպ օլան սույի իսթիմալաթըն լաղվ. վէ սալինէն, աֆվը ումումիեէ մազհար օլանլարընն նայիլի էմնիյէթ օլմայարը։ Ասըլարընն ճէվապը հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր։

— Հօպարթ բաշա միւտտէթի մէզունիեէթինին թէմտիտինի թալէպ իթմիշ օլմազլա, իրուլ այբ խիթամինտան էվվէլ Ցերսատէթ ավտէթ իտէմէեէճէի զանն օլունույօր։

—Ս՞օն սատթտա ալտրդրմբզ մալիւմաթա կէօրէ, Հէրսէքտէ իշլերին պուլունմագտա օլտուղու հալէ տայիր տիւնքի նիւսխէ. միզտէ վէրտիյիմիզ հավատիսաթը թաստիգ իտեր սուրէթտէ չէհրիմիզէ խապէրլէր վարիտ օլմուշ տուր։ Հէրսէք էյալէթինին պաշ չէհրի օլան Մօսթարտա էլան ադրը գարբրբգլբգ վուգու պուլմագտա տըր։ Եէրլի Միւսլիմանլար հիքիմէթի մահալիէ յէ գարշը այագլանտրգտան սոնրա, սիլահպէտէսթ Ավսթրիա ասաքիրի իւզէրինէ եիւրիւմիշլէր տիր։ Մուհարէպէ տէվամ իտէյօր։

Մուսթաֆա բաշանընվէ Միւֆթի էֆէնտինին գաթլ իտիլմիշ օլմասը խապէրի թաստիգ օլունմամբշ տըր։ (Լ՞ թէ-ըէ)

Բազար իրթէսի կիւնիւ թարիխի իլէ վիէննատան քէշիտէ օլունան պիր գրթա Հավաս թէլէկրաֆը, Պօսնա հուտուտունտան վարիտ օլան խապէրլէրէ իսթինատէն, Պօսնատա վէ Հէրսէքտէ Ավսթրիա ասաքիրի վէ ասըլար պէյնինտէ մուհարէպէլէր վուգու պուլմուշ օլմասընը խապէր վէրիյօր։

— Կիրիտ ասըլարընընն մէճլիսի ումումիսի թարաֆընտան Ինկիլիզ գօնսուլօսունա իրսալ օլունան պիր մէքթուպտա, կիրիտէ մուխթարիյէթի իտարէ վէրիլմէսինի հալտէ սիրսէլա մուգավէմէթ տէվամ իտէճէյլերինի պէեան իթմիշլէր տիր։ Ասըլար, քէնտիլէրինին պէրլին Գօնկրէսի թարաֆընտան ունուտուլմուշ օլտուգլարընը պիլ իտտա, Ինկիլթէրրանընն հիմայէսինէ իլթիճա իթմէքտէ տիրլեր։

— Պուքրէշտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Ռուսլար Տօպրուճանընն թախլիեէսինէ միւպաշէրէթ իթմիշլէր տիր։

— Զէրէ՞ն նամ Ռուս վաքօրու իլէ ԱէԴՆԷԸ (Էրմէնի) նամ Ինկիլիզ վաքօրու պիր մըգտար խասթէ Ռուս նէֆէրաթընը համիլէն տիւն ագշամ Նիգօլայէֆ կիթմիշլէր տիր։

—Պէրլին մուահէտէսինինթիւքճէ թէրճէմէսի իքմալ վէ թէպեիպ իտիլմիշ օլտուղունտան, տիւն մապէյնի հիւմաեունա արզ ու թագտիմ օլունմուշ տուր։

—Կարիպալտի վէ սայիր պու միսիլու ոերսէրիլէր իլէ Եունան բալիգարեալարը գարաեա չըգմամագ իւզրէ, Արնաուտլուգ սէվահիլինի գավիեէն նազարը տըդգաթ ալթընտա թուրմամագ իչիւն, օլ թարաֆ սէվահիլի գօմանտանը Հասան բաշաեա էմր իթա իտիլմիշ տիր։ (Ճ. Հովդէս)

—

ՐԷՍՄԻ

Իւրէյէ էվվէյմ գօմէրճիանան հասըլմիշ

Մարթ 20 ատէն պէրի	16328640
Թէմմուզ 22 բազ. էր.	103584
Եէքիւն ղրշ.	16432224

Միւտիր էֆէնտի,

Ղազէթա սաթըճըսը օղլում Սահակ Սարգիսեան վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան, մէրգումա պօրճու օլանլարընը, Գատըքէյտէ Ս. Թագաւոր քիլիսասընտա ճամբը օղլու Հաճի Արթին աղաեա թէսլիմ իթմէլէրինի իլան իթմէնիզ ըէճա օլունուր։

Ղազէթա ստթըճըսը Սահակ Սարգիսեանընն վալիտէսի

ՍՈՒՆ

1878 25 թէմմուզ

—

Պէյ օղլունտա Արնաուտ սօգաղընտա միթէմէ.քքին Էրմէնի Դաթօլիգ միլէթինտէն պիր գատընընն Բէթրի նամբնտա վէ օն եաշընտա պիր մախտումու 9 կիւնտէն պէրու ղայպտա օլտուղունտան, վէ էթրաֆ ու թաալիւգաթը նէզտինտէ թէհարրի օլունմուշ իսէ տէ հէնիւզ պուլունամատըղընտան, պու խուսուստա մալիւմաթը օլանլարընն իտարէխանէվիզ պիլտիրմէլէրի ինսանիյէթ նամընա օլարագ, վալիտէսի թարաֆընտան խասսէթէն նիյազ օլունուր։

ԻԼԱՆԱԹ

—

ՏՕԲԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօքթէրը միամիէյէ Բարիզ վէ Պէլճիգա թըպպիյէ մէքթէպլէրինտէ կէրէք տօքթէրլուգ տիբլօմասընը ախզ վիթիրէտէն սոնրա, կէրէք միւտտէթի թահսիլիյէսինտէ (սիֆիլիզ) եանի ֆըրէնկի վէ պէլ սօղուգլուղու վէ ումումի ալաթը թէնասիւլիյէյէ տայիր (ծննդական գործարաններու վերաբերեալ) խասթէլէրէ մախսուսաա սայ իթմիշ վէ էմէք վէրմիշ օլտուղունտան, պու նէվի խասթէլիքլէրէ տիւչար օլանլարընն թէտավիսի իչիւն հէր կիւն սաաթ 4 տէն 10 ա գատար Պաղչէ գաբուսունտա Համիտիյէ թիւրպէսի սրբասընտա 32 նումէրօլու Ինանպեան Վիչէն աղանին Իքի գաբուլու թապիր օլունան էճզախանէսինտէ, վէ հէր բազար կիւնլէր Պէյօղլունտա Թարլապաշը ճատտէսինտէ 117 նումէրօլու քէնտի խանէսինտէ խասթէլէր դապուլիտէր։ 15—9

ԻՏԱԼԻԱ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՎԱՐՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՎԱԴԹ ՈՒ ՀԱՐԱՐԷԹԼԷՐԻ

Իշպու 1294 սէնէսի Թէմմուզուն 1 ինճի ճումաա էրթէսի կիւնիւնտէն իթթիպարէն.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԲԻ

Եէվմիյէ սէֆէրլէր. Ատալարտան սապահլարը քէօրբիւյէ

Սաաթ 11 տաք. 30 Պ. Ատա, ճագօմ, Հէյպ. Պուրկ. Գնալը։

Սաաթ 12 Բէնտ. Գարթ. Պ. Ատա ճագ. Հէյպ. Պուրկ. Գնալը (1 Պ. Ա.)

Սաաթ 2. Պ. Ատա, ճագ. Հէյ. Պուրկ. Գնալը։

Սաաթ 7 տաք. 15 Բէնտ. Գարթ. Պ. Ատա, ճագ. Հէյպ. Պուրկագ, Գնալը, Գատըք.

Քէօրբիւտէն Ատալարա

Ս. 2 Տ. 15 Բատը. Քնալը, Պուրկ. Հէյպ. ճագ. Պ. Ատա, Գարթ. Բէն.

Ս. 8 Տ. 15 Բընալը. Պուրկ. Հէյ. ճագ. Պ. Ատա.

Ս. 9. Տ. 45 Հէյպ. ճագ. Պ. Ատա. . Գարթ. Բէնտիք.

Ս. 10 Տ. 45 Բնալը Պուրկ. Հէյ. Պ. Ատա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօրբիւյէ

Ս. 11 Պ. Ատատան Հէյպէլի վէ Բընալը.

Ս. 11 Բէնտ. Գարթ. Պ. Ատա, ճագ. Հէյպ. Պուրկ. Բընալը, Բատըք.

Ս. 8 Պ. Ատա, ճագ. Հէյպէլի, Պուրկ. Բընալը.

Ս. 8 Տ. 30 Բէնտ. Գարթ. Պ. Ատա ճագ. Հէյպ. Պուրկ. Բնալը, (9 30 Պ. Ատատան)

Ս. 10 Տ. 15 Պ. Ատա, ճագօմ. Հէյպ. Բատըք

Քէօրբիւտէն Ատալարա

Ս. 1 Տ. Բնալ. Պուրկ, Հէյ. ճագ. Պ. Ատա Գարթ. Բէնտ.

Ս. 2 Տ. Բատըքէօյ. Բընալը Պուրկ. Հէյպ. ճագ. Պ. Ատա.

Ս. 3 Հէյպ. ճաք. Պ. Ատա.

Ս. 10 Բատըք. Քնալը Պուրկ. Հէյպ. Պ. Ատա, Գարթ. Բէնտ.

Ս. 11 30 Տ. Պէօյիւք Ատա։

—

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՆԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիտ չըմէնտրֆէրի գաթարլէրինէ միթէսատիֆ

ՆԷՎՄԻՅԻ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Քէօրբիւտէն

ատաք	գոտ.		
12	5	Իզմիտէ հարէքէթ	Նօ 2
2		Ղայրը միթէսատ.	»
8		Իզմիտէ հարէքէթ	» 4
10	40	Բէնտիքէ „	» 6

Հայտար բաշատան

ատաք	գոտ.		
1		Բէնտիքտէն	Նօ 3
3	30	Իզմիտտէն	„ 1
9		Ղայրը միթէսատ,	
11	15	Իզմիտտէն	„

—

ԲԱԶԱՐ ՎԷ ԵԷՎՄԻՅԻ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՈՍ ԹԱՐԻԳԻ

Այիսթէֆանոստան Քէօրբիւյէ

ատաք	գոտ.	
11	50	Այիսթէֆանոս. Մաքրիք. Սամաթ. Եէնիգաբ. Դումգաբ.
3	30	Այիսթէֆ. Մաքրիք. Սամաթ. Դումգ.
8		Այիսթէֆ. Մաքրի. Սամաթ. Եէնիգաբ. Դումգ.
10	30	Այիսթէֆ. (բազար կիւնլէրի Մաքրիքէօյ)

—

Քէօրբիւաէն Այիսթէֆանոսա

ատաք	գոտ.	
1	15	Այիսթէֆ. (բազար կիւնլէրի Մաքրիքէօյ)
4		Դումգ. Եէնիգ. Սամաթ. Մաքրիք. Այիսթէֆ.
8		Դումգ. Սամաթ. Մաքրի Այիսթէֆ.
10	30	Դումգ. Եէնիգ. Սամաթ. Մաքրիք. Այիսթէֆ.

Սահիպի խմբագրատ
Անտոն Մազանան